

Jordi Llavina
Escriptor
llavina68@gmail.com

FILMOTECA

La meva nit amb Maud, d'Éric Rohmer

Ma nuit chez Maud, traduïda al català com **La meva nit amb Maud**, no devia ser la primera pel·lícula que veia d'Éric Rohmer, però sí que fou la que em va fer més efecte. I això que, en aquesta, a diferència d'altres cintes seves, actors i actrius eren ben coneguts, amb nom i cognoms més o menys rutilants en la història del setè art (que ningú es pensi que això de treballar amb gent normal que *fan d'actors* s'ho ha inventat la Neus Ballús! Rohmer ho va fer servir sovint per despullar el seu cinema de positura dramàtica i dotar-lo d'aquell gruix de naturalitat que sorgeix de la vida quotidiana i de les converses no *guionades*). Recordo que una bellíssima Françoise Fabian encarnava la seductora Maud del títol. I que un jove Jean-Louis Trintignant s'encarregava de donar vida al personatge que tenia el mateix nom que ell, Jean-Louis, un enginyer de la Michelin que, després de viatjar pel món, recalca a la ciutat de Clermont-Ferrand —aquella mena de ciutats mitjanes que a França coneixen com *la província*.

La càmera s'entreté en la gira del llençol o en la mandíbula d'un personatge, però el que de debò té importància, el que pesa de veritat, és la frase que algú acaba de dir, o el silenci avaluador que segueix aquesta frase. Es diu sovint que en les pel·lícules d'aquest director els actors hi xerren pels descoberts. No és del tot veritat. Sí que, en efecte, durant els àpats, posem per cas, hi ha converses animades, i sovint són converses que tracten el tema sempre espinós de les relacions humanes: les més íntimes, les més distants (distsants potser perquè, abans,

han sigut íntimes, espurnejants de foc). Però hi ha molts moments en què l'ull de la càmera no ens deixa veure sinó silenci —ens *obliga* que considerem aquest silenci—, el respir quiet de la vida, el soroll de la noia que puja una escala de mà i deixa al descobert uns panxells incitants i un genoll rotund i pletòric; el so que fa la fornera en distribuir les barres en les paneres de l'expositor...

Jean-Louis és un bon noi, home d'ordre i de missa setmanal, que ha tornat al país convençut que, finalment, la seva carrera professional s'estabilitzarà i que ell està destinat a fer un bon casament. Té molt clar com ha de ser la noia amb qui es vol casar: rossa. Un amic seu, marxista i propens a la tabola, el convida a conèixer la bella Maud, que s'ha separat fa poc del marit. Es troben tots tres al pis d'ella, sopen. Allarguen la sobretaula, perquè estan bé i no estan disposats, encara, a donar per extingida la conversa. A fora, neva. Hi ha un moment en què Vidal, l'amic, s'acosta a la finestra i constata que, a fora, hi neva abundantment (és un abocar-se a la finestra que no té res a veure amb el d'Anjelicæa Huston a *The Dead*: el d'aquesta és una mirada al passat; el d'Antoine Vitez, l'actor que encarna Vidal, és una mirada al present i al futur immediat). En realitat, Vidal ha dut el seu amic a casa de Maud per una aposta: pretén que la bella bruna faci trontollar les fermes conviccions del catòlic estricte Jean-Louis, el jove enginyer que vol casar-se, peti el que peti, amb una noia rossa.

Maud no se'n sortirà. I això que, amb l'amic ja fora, tots dos van xerrant al llit d'ella. De tot: de filosofia, d'amants, de la vida en general, del destí. Suposo

Aquelles converses de tots dos al llit, aquelles mirades obliqües, em van semblar el sùmmum de la sofisticació i del bon gust <<

que molts espectadors ho deuen trobar insuportable. A mi, aquelles converses de tots dos al llit, aquelles mirades obliqües, em van semblar el sùmmum de la sofisticació i del bon gust.

El cas és que, just l'endemà de la seva trobada amb Maud, Jean-Louis va a missa i hi coneix la rossa que ha estat esperant des de fa temps, *hélas!* La coneix, sí, personalment i bíblicament, i hi arribarà a tenir un parell de criatures. Nens que hereten de la mare el color rossenc dels cabells.

Rohmer encara complica una mica més el relat: la rossa ha tingut una *delicada relació* amb la morena que el càndid Jean-Louis no descobreix de seguida. Hi ha corrent de fons, en definitiva. Al cap d'uns anys (anys en què Jean-Louis i Maud no han mantingut el contacte), els dos protagonistes es troben atzarosament en una platja, un bell dia d'estiu. Maud va sola, magnífica com sempre. Jean-Louis i la seva dolça esposa carreguen estris de platja, i les dues criatures els estalonen. Les dones es miren, es reconeixen. *Mon Dieu!* Aquí Jean-Louis encara no ha caigut del cavall. No remenem el passat —deu pensar la seva dona rossa—, que encara prendrem mal.

La història em va atreure, com dic, des d'això que ara en diuen el primer

visionat. M'agrada que sigui en blanc i negre, una pel·lícula tan francesa, tan o més francesa que les de Truffaut... (Si Rohmer l'hagués filmat en color, estic convençut que jo també l'evocaria en blanc i negre.) Segurament és el títol que més destacaria de l'autor, per bé que sóc un fan declarat de gairebé tot el que va firmar. Pretensions o no, m'encanta Rohmer! *Je l'adore!*

Trintignant, un gran actor, me'l vaig trobar molts anys després en la tercera pel·lícula de la trilogia de Kieslowski, *Tres colors*. A *Vermell*, hi interpretava un jutge vell, retirat, que, amb un potent aparell de radioaficionat, escolta les converses dels seus veïns, els espia. Irène Jacob, la protagonista femenina, li ha atropellat el gos, que ara coixeja, i és per això que, també atzarosament, es coneixen aquests dos.

Hi ha una pel·lícula estrictament personal que va més enllà de la de Rohmer i la de Kieslowski: entre la primera, de l'any 1969, i la segona, del 1994, s'han escolat vint-i-cinc anys. Trintignant, l'home, ha envellit. Amb el llibreter Guillem Terribas parlem sovint de Rohmer i d'aquest magnífic actor, a qui l'assassí del seu gendre va matar, fa onze anys, la filla. ◀

